

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 90

Číslo: 7

14. února 2010

Cena: 7 Kč

HUSŮV RODNÝ DOMEK SE PROMĚNÍ V KULTURNÍ A VZDĚLÁVACÍ CENTRUM

Rodný domek Mistra Jana Husa v Husinci na Prachaticku by se mohl proměnit v kulturní a badatelské centrum. První písemná zmínka o něm pochází z roku 1634. Při odhalení Husova reliéfu na domku v roce 1869 se oslav zúčastnilo na 60 000 lidí. Majitelé památky se střídali. Vlastnili ho sokolové, církev, město Písek. Po druhé světové válce připadl domek státu a byl v něm vybudován Památník Mistra Jana Husa a v roce 1991 se stal majetkem města Husinec. Město nyní společně s odborníky připravilo projekt za 151 milionů korun, na který žádá dotaci z Integrovaného operačního programu ministerstva kultury. Záštitu nad projektem převzal kardinál Miloslav Vlk, který se 29. ledna zúčastnil jeho prezentace stejně jako bratr patriarcha, který při této příležitosti pronesl projev. S otevřením kulturního a badatelského centra se počítá v roce 2013. Vznikne i v sousedním domě a stodole a zasáhne také do podzemí. Na zahradě bude vybudován amfiteátr. Uvnitř bude návštěvníky čekat nová interaktivní expozice s audiovizuální technikou. Centrum nabídne literaturu, která se týká Husova života, doby a díla. Shromáždí také výtvory umělců, kteří ztvárnili Husův odkaz. Pro žáky a studenty budou určeny vzdělávací programy i pobyty, setkávat se tam budou také odborníci. Návštěvnost památky v posledních letech klesala. Za celý rok zde bylo asi 3000 lidí. Po otevření centra město Husinec počítá, že počet návštěvníků by se mohl zdesetinásobit.

(noe)

Projev bratra patriarchy v Husinci

Vážení přítomní, vážení vzácní hosté, dámy a pánové, sestry a bratři,

pozdravuji vás jménem Církve československé husitské, jejíž věřící se vyznačují vřelým vztahem k osobnosti českého reformátora Mistra Jana Husa. Mistr Jan však přesahuje konfesi a je svým významem osobností nejen českých, ale i evropských dějin. Aktuálnost Husa pro dnešek spočívá v tom, že se jeho myšlení i životní

zápas dotýkají obsahu Bible, která je nadčasovou knihou. Husova osobnost, podobně i jako další osobnosti naší dávné minulosti, odkazuje ke křesťanským pilířům naší evropské kultury a civilizace.

V naší vlasti se nacházejí historické a kulturní památky, které se vztahují k působení a dramatické cestě tohoto českého reformátora. Takovým místem je zejména Betlémská kaple v Praze, ale také Kozí Hrádek nedale-

ko Tábora či hrad Krakovec u Rakovníka. Místa spojená se závěrem Husova života jsou v německém městě Kostnici na břehu Bodamského jezera.

Důležitým místem je i jeho rodiště. Husinec se starobylou tradicí Husova rodného domku se stal cílem návštěv věřících již v čase utrakvismu. Tradice zájmu o toto místo přetrvávala i v době protireformace. Znovu ožila v 19. století v podobě početně navštívených Husových oslav. V roce 1869 byl na Husově domku odhalen reliéf od sochaře Bohuslava Schnircha. Husův dům v Husinci navštěvovaly významné osobnosti, jako například spisovatelé Jan Neruda v roce 1871 a Alois Jirásek v roce 1877 a básník Jaroslav Vrchlický v roce 1880. Zvláště v době první republiky se zde konaly hojně navštěvované slavnosti a tato tradice, která byla obnovena po druhé světové válce, trvá až do současnosti.

To jsou důležité předpoklady k budoucímu vytvoření centra setkávání a dialogu právě v tomto místě malebné jihočeské krajiny. Tento záměr, který chce posílit významnost Husova rodiště a tím i této osobnosti jako takové, naše církev podporuje.

Od svého počátku Církev československá husitská byla nositelkou Husova odkazu. Naše církev, která vznikla před 90 lety z hnutí katolického modernismu, navazuje na starší tradice reformační, husitské a bratrské. Jak to vyjádřil patriarcha dr.

František Kovář, bez živé husitské a bratrské tradice by nedošlo ke vzniku nové církve. Její založení nalezlo živou odezvu u lidí právě v těch krajích, kde v minulosti česká reformace nacházela živnou půdu. V některých oblastech, kde vznikaly náboženské obce, se dlouho dokonce udržovala i tradice tajných nekatolíků – husitů a bratří, jako například ve východních Čechách.

Od vzniku nové křesťanské církve po roce 1920 byly v českých městech i vesnicích vybudovány desítky nových sborů Církve československé husitské, případně adaptovaných historických budov, které jsou označeny jménem tohoto českého reformátora jako Husův sbor nebo Husův dům. V našich sborech nalezneme i četné obrazy nebo sochy Mistra Jana Husa. Z nich uvedme pozoruhodné ztvárnění sochaře mistra Františka Bílka s nápisem "Strom bleskem zasažený, který po věky hořel". Církev československá husitská od počátku připomíná a slaví svátek Mistra Jana Husa v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Navázala tak na spontánní lidové hnutí projevující úctu vůči této osobnosti českých náboženských dějin. Památka Mistra Jana Husa byla uvedena již v první liturgické knize, tzv. Českém misálu z roku 1920, který vytvořil dr. Karel Farský. Tím kněží modernisté navázali na české středověké utrakvisty, kteří Husa zařazovali mezi české světce.

Církev československá husitská se

k Mistru Janu Husovi a středověké církvi podobojí (utrakvistům) přihlašuje nejen formálně, ale i vnitřně po stránce víry a učení. Bohoslovecké důrazy husitství jsou přítomny v učení naší církve, jak je to vysloveno ve sněmovním dokumentu z roku 1981 s názvem "Husitská tradice ve víře a učení ČČSH".

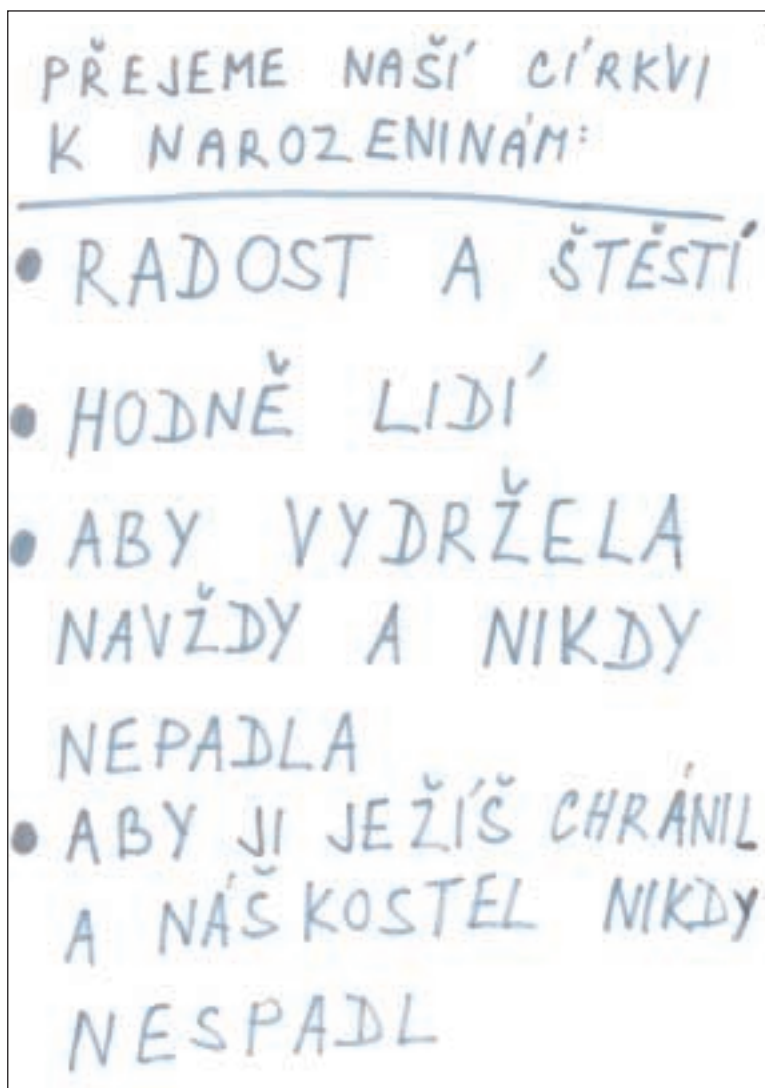
Naše církev se při interpretaci Husa soustřeďovala v teologické práci i v kazatelství především na náboženský a etický obsah a rozměr jeho života a díla. A to zvláště v době protináboženské propagandy, kdy tento křesťanský obsah nebyl žádoucí. Hus je chápán a představován v naší církvi především jako křesťanská věřící osobnost. Čerpal poznání a motivy svého rozhodování z Písma svatého a z osobního vztahu víry vůči autoritě Ježíše Krista.

Husův křesťanský motivovaný odkaz je přítomný i v dalších církvích hlásících se k odkazu české reformace, především v Českobratrské církvi evangelické.

Osobnost a učení Mistra Jana Husa se staly nově diskutovaným tématem také v Římskokatolické církvi, zejména v posledních desetiletích 20. století. Zájem některých katolických teologů a intelektuálů o osobnost Jana Husa posílil článek prof. Swieżawského, který vyslovil myšlenku, že Hus byl předchůdcem II. Vatikánského koncilu. Podle prof. Tomáše Halíka „Hus patří k velkým archetypům českého národa a je jedním z klíčů k pochopení české spirituality“. Kladné ocenění Husa zaznělo v projevu papeže Jana Pavla II. při návštěvě naší vlasti v roce 1990. „V každém případě však, odhlédneme-li od teologických názorů, které zastával, nelze Husovi upřít bezúhonnost osobního života a úsilí o vzdělání a mravní

Dokončení na str. 3

Děti z Prahy–Michle přejí církvi

Na pomoc Haiti

číslo účtu:

43-570420277/0100

variabilní symbol: číslo náboženské obce

PROJEV BRATRA PATRIARCHY...

Dokončení ze str. 1
povznesení národa.“ K ekumenické diskusi přispělo významným způsobem mezinárodní sympozium v Bayreuthu v Německu v roce 1993. Dalším krokem byla práce ekumenické husovské komise, která byla ustanovena panem kardinálem Miloslavem Vlkem. Na práci komise se podíleli také odborníci z Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy jako například církevní historik prof. J. B. Lášek a teolog prof. Z. Kučera. Římské sympozium se konalo v závěru roku 1999. Tehdy papež Jan Pavel II. vyjádřil ve svém projevu hlubokou lítost nad smrtí Jana Husa. Bylo to vyloženo a komentováno tak, že nejde o rehabilitaci, ale o cestu ke smíření. Ve společném prohlášení k římskému sympoziu s datem 1. ledna 2000 je uvedeno: „I když Husova postava může být nadále předmětem různých interpretací, nemusí a nesmí být předmětem sváru a rozdělení“.

Proč se osobností Mistra Jana Husa v 21. století zabývat? Proč jí věnovat tolik pozornosti? Motivy a důvody jsou historické a souvisejí s naší národní identitou. Osobnost Husova i hnutí, které vyvolalo jeho vystoupení a jeho smrt, má významné místo v duchovních dějinách našich zemí i Evropy. Zájem o osobnost Husa je propojen se zájmem o husitství, nejen o jeho radikální směry, ale i o většinový český utrakvismus. Svěbytnost a současně kulturotvornost utrakvismu dokládá výstava s názvem Umění české reformace, která v současnosti probíhá na Pražském hradě. Odborné poznání a věcné diskuse jsou jednou z cest k překonání emotivního přístupu k tomuto palčivému tématu českých dějin, jakým jsou reformace a protireformace.

Motivy a důvody zájmu o Husa mají důležitý ekumenický kontext. Současnost křesťanství charakterizuje ekumenismus jako hledání a uvědomování

si společných základů a respektování různosti v přístupu k Božímu tajemství. Křesťané mají být v rozdělené společnosti ukazatelem k jednotě, sblížení a smíření. Hus, i když zdůrazňoval rozumové poznání, nebyl jen mužem vědění, ale byl i mužem víry, modlitby a rozjímání nad Písmem. Náboženskou stránku Husova díla by měla zohledňovat a připomínat v projektu kaple, místo ke společné modlitbě a bohoslužbě křesťanů právě v těchto místech.

Dějiny nelze měnit, lze jim však nově porozumět. Nemůžeme měnit minulost, události, které se již staly. Můžeme měnit do jisté míry přítomnost, abychom připravovali budoucnost. Rok 2015 bude "Husovým rokem", kdy uplyne 600 let od jeho mučednické smrti. Z této perspektivy hledíme i na zamýšlený projekt v Husinci a přejeme mu zdar, podporu a požehnání.

Tomáš Butta,
patriarcha

KAM KRÁČÍ CÍRKEV ČESKOSLOVENSKÁ HUSITSKÁ?

Příspěvek k zahájení diskuse k výročí církve 2.

Pokračování z minulého čísla
Jaká je současná situace v celé církvi, mi není známo, tyto údaje nikde nejsou k dispozici. V denním tisku (Mladá fronta Dnes 8. 1. 2007) bylo sděleno, že v roce 2001 při posledním sčítání lidu se k církvi hlásilo okolo 90.000 věřících, od ministerstva kultury dostává ročně zhruba 100 milionů Kč a zatímco v roce 2000 měla 225 duchovních, v červenci 2006 se jejich počet zvýšil na 407. Z tohoto lze spočítat, že stát dotuje každého duchovního ročně částkou 245.700,00 Kč, měsíčně pak 20.475,00 Kč. Novější údaje nemám k dispozici.

90.000 občanů naší republiky, kteří se hlásili v roce 2001 k naší církvi, je jedna věc, druhá věc pak, kolik jich bude v aktualizovaných kartotékách náboženských obcí. Ze znalosti věci v naší náboženské obci a okolních náboženských obcí mohu zodpovědně říci, že jich bude podstatně méně než oněch 90.000. Tím, že náboženské obce získají skutečný počet členů a další údaje (z toho muži, ženy, děti a mládež do 18 let), po sumarizaci na úrovni vikariátů a diecézí získá přesné údaje i vedení církve. Zde se mohou sestavit detailní přehledy o věkové struktuře a další demografické údaje tříděné dle diecézí apod. Diecéze zase získají nezkrácené údaje o tom, kolik věřících připadá na konkrétního duchovního, jak je vytižen či nevytižen atd.

Vedení církve by také mělo zjišťovat jednou až dvakrát ročně, kolik věřících přišlo na nedělní bohoslužby. Toto je velmi důležitý ukazatel o skutečném stavu a životaschopnosti každé náboženské obce.

Dalším krokem bude, aby se zjistil skutečný nemovitý a movitý majetek ve všech náboženských obcích, nemovitý majetek pak dle aktuálního tržního odhadu soudního znalce a stav nemovitostí, resp. finanční potřeba pro jejich obnovu. To, co se vykazuje (opisuje) v každoročních inventarizacích a účetních výkazech, je přesný součet nepřesných čísel.

Po zjištění skutečného počtu věřících a nemovitého majetku by měla být zpracována dlouhodobá koncepce žádoucího vývoje církve, včetně varianty po případné odluce státu od církvi a cestě k postupnému dosažení ekonomické soběstačnosti a životaschopnosti všech nově navržených velkých náboženských obcí. Každá varianta by zahrnovala potřebnou reorganizaci a restrukturalizaci církve – tzn. optimalizace počtu diecézí, vikariátů a náboženských obcí. Stávající počet náboženských obcí je nadále neúnosný, protože neodpovídá počtu členů. Udržovat náboženskou obec, kde se seje při bohoslužbách např. deset lidí, je nadále ekonomicky neudržitelný luxus. V koncepci by měl být nemovitý majetek rozdělen na majetek pro církve potřebný a nepotřebný, nepotřebný bude odprodán a z výnosu budou prováděny modernizace, rekonstrukce a údržba a opravy nemovitostí, které si církve ponechá. Bude zvažováno, zda konkrétní náboženská obec si nemovitost ponechá či zda ji prodá a bude pouze v nájmu (právně to musí být ošetřeno v kupní smlouvě a zajištěno v katastru nemovitostí jako např. věcné břemeno).

Všechny navržené varianty koncepce by prošly oponentním řízením, diskusí a připomínkami, musí být schváleny církevním zastupitelstvem a sněmem a všechny změny v organizační struktuře a další změny pak zapracovány v příslušných vnitrocírkevních řádech.

JAK DÁL V NAŠÍ CÍRKVI?

Vedle provedení analýzy stávajícího stavu vlastními silami existuje ještě možnost zadat provedení profesionálního a ekonomického auditu profesionální firmě. Toto řešení je však finančně mnohem náročnější a bude na vedení církve, pro kterou variantu se rozhodne.

Do aplikace závěrů analýzy a jejích pozitivních výsledků však uplyne ještě mnoho času (pokud se vůbec uskuteční). Co lze udělat do této

doby? Mnoho, velice mnoho, avšak je nutno chtít něco udělat pro dobro věci a nazývat vše pravým jménem a vše řešit otevřeně a přímo.

Tak např.: sbor, sborový dům či modlitebna, kde se každou neděli schází náboženská obec, je v neutěšeném stavu. Byla postavena v předválečné době a po roce 1950 ubývaly finanční prostředky na provoz, údržbu a modernizaci či rekonstrukci. Nejsou peníze, nejsou mladí, slyšíme. Peníze jsou, ale každý duchovní a rada starších musí něco udělat pro jejich získání. Zde vidím velice slabou, až nulovou činnost finančního zpravodaje ústřední rady, který by měl metodicky a prakticky řídit ekonomiku církve přes diecéze a vikariáty až na náboženské obce, což se neděje. Např. doporučená výše církevního příspěvku 365, resp. 400 Kč za rok, která je stanovena cca již deset let na stejné výši, je ekonomický nesmysl. Za deset let se téměř zdvojnásobily mzdy (nyní průměrně 22 tisíc Kč měsíčně brutto) i penze (nyní 9,5 tisíc měsíčně) a inflace kupní sílu 400 Kč snížila téměř na polovinu.

Koncepce ekonomické činnosti je sice správně centralizována na ústřední radě (mzdové účetnictví duchovních včetně daní, personalistika apod.), avšak vedení jednoduchého účetnictví (peněžních deníků) náboženských obcí je na nedostatečné úrovni. Ve většině náboženských obcí je zajišťováno dobrovolným účetním, chybí i to nejzákladnější vybavení (kalkulačka, počítač, skener, kopírka, tiskárna, fax), telefon nemá záznamník a mnoho duchovních postrádá počítačovou gramotnost.

Najde se i případ, kdy telefonní stanice náboženské obce není uvedena tak jako ostatní náboženské obce pod CÍRKEV, nýbrž pod jménem faráře jako bytová stanice. A aby toho nebylo málo, na budově farního úřadu je deska s již dávno neplatným číslem telefonu a znakem církve, který s oficiálním nemá nic společného. Jsou to sice drobnosti, avšak více drobných

Pravidlo hry

**Když jsou džbány ve vašem životě prázdné
když je váš život prázdný
pak učiňte
co vám říká ON
učiňte co je třeba učinit
učiňte co můžete
to nejjednodušší na světě**

**dejte co máte
nikdy nemáme činit nic zpola
nýbrž až úplně po okraj
máme naplnit prázdné džbány
tím co máme
snad
svými slzami
svými strachy
svým smutkem**

**kdo nevěří v zázrak
není realista
bez zázraku to nikdy v životě nejde
tím spíše ne v životě ve dvou**

**WILHELM WILLMS
PŘELOŽIL: ZDENĚK SVOBODA**

Požehnaný den v Litomyšli

Litomyšlská náboženská obec se s vděkem i úctou k zakladatelům naší církve před devadesáti roky na tento památný den připravila. Vždyť je za co děkovat! Proč církve vznikla, víme. S těmi, kteří v Litomyšli nebyli nikdy, se můžeme rozdělit o zkušenost, jaký důstojný a milý sbor nám předkové odkázali. Vždy si to uvědomujeme a návštěvy nám to potvrzují. Litomyšl má mnoho krásných a historických budov. Náš sbor se nachází přímo v centru vedle kostela bratří katolíků. A dům farní, kde bydlela Magdaléna Rettigová, dýchá úchvatnou historií a současností.

Ve farním bytě bydlí sestra farářka a dvě volné bývalé třídy řemeslnické školy jsou v pronájmu místní zahradnické školy. Čili stále rušno. Díky obětavosti našich členů i příspěvkům města Litomyšl se nám daří udržovat celý objekt v dobrém stavu. Na faře bydlel 37 roků prvofarář br. Jaromír Metyš. S jeho synem Jaroslavem jsme v našem sboru oslavili jeho 80. narozeniny. Hrál s námi plných 50 roků každou neděli v našem sboru na varhany.

Tedy je na co vzpomínat a bylo v neděli 10. ledna za co děkovat. Co nás i sestru farářku Věru Řihovou moc potěšilo: na slavnostní bohoslužbu přišel a přijel z okolních vesnic a města každý, kdo má církve i náboženskou obec rád a váží si jí. Sestra farářka připravila výstavku z dokumentů o založení i životě náboženské obce. Sbor byl zcela zaplněn. Ústy sestry farářky i zástupců rady starších jsme děkovali Pánu Bohu, dr. Farskému, všem farářům i zakladatelům církve. Byla i příležitost poděkovat sestře faráře za obětavou službu u nás po celých 17 roků. Prosili jsme Pána Boha, aby jí dopřál sílu i zdraví do dalších let. Vážíme si její obětavé služby ve všech směrech. Je mimo jiné i "duší" ekumenické spolupráce s ostatními církvemi v našem městě.

Na slavnostní bohoslužbu byl pozván absolvent konzervatoře v Brně br. Jiráček nejmladší. Jako trumpetista v doprovodu varhan přednesl barokní skladbu. Vždyť hudba v našem sboru ve Smetanově městě vždy zněla!

Naše radost z této požehnané nedělní bohoslužby byla ještě doplněna drobnou, ale pro nás milou skutečností: Celocírkevní výtvarnou soutěž ve své kategorii (do 12 roků) vyhrála Markéta Honzíkova z naší náboženské obce.

Díky Pánu Bohu za milost, važno si toho, co nám zakladatelé odkázali.

Jaroslav Jiráček
náboženská obec Litomyšl

závad a vad na kráse je již vážným nedostatkem v každé náboženské obci.

Jsem přesvědčen o tom, že vedení účetnictví náboženských obcí mělo být už dávno soustředěno na diecézi, která by je zajišťovala prostřednictvím externí firmy za úplatu dle metodiky, vydané finančním zpravodajem. Náboženské obce by za tento servis samozřejmě platily. Stávající systém je naprosto nevyhovující. Za diskusi by stála i dosavadní praxe sestavování tzv. rozpočtu, který přežívá z předlistopadových časů. Jeho smysl mi jaksi uniká obzvlášť proto, že se sestavuje na příslušný rok až v jeho začátku a než se dostane přes vikariáty a

diecéze na ústřední radu, kde se sumarizuje a schválí na ministerstvu kultury, a dostane zpět do náboženských obcí, tak je téměř konec roku.

Naše sbory, sborové domy a budovy farních úřadů jsou v mnoha případech nedůstojným Božím stánkem.

V řadě případů by přitom stačilo pravidelným úklidem, udržováním čistoty a pořádku a prováděnou základní údržbou a opravami (např. vymalováním, natěrem oken a dveří apod.), aby tyto budovy prohlédly. A co udělá nová fasáda na budově, o tom ani nemluvě.

Pavel Hýbl
Šumperk
Dokončení příště

